

**Міністерство освіти і науки,
молоді та спорту України**

Запорізький національний технічний університет

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №1
*з дисципліни «Українська мова
(за професійним спрямуванням)»
для студентів факультету економіки
та управління заочної форми навчання***

2011

Методичні вказівки та завдання контрольної роботи №1 з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів факультету економіки та управління заочної форми навчання /Укл.: Бондарчук К.С., – Запоріжжя: ЗНТУ, 2011.– 34 с.

Укладач: Бондарчук К.С., завідувач кафедри загальної мовної підготовки

Рецензент: Єршова В.К., ст. викладач кафедри загальної мовної підготовки

Відповідальний за випуск: Бондарчук К.С., зав. кафедри загальної мовної підготовки

Затверджено
Протокол № 6 від 03.03.2011
засідання кафедри
загальної мовної підготовки

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдань.....	5
Завдання контрольної роботи №1.....	12
Література.....	32
Додаток А Порівняльний зв'язок між російськими дісприкметниками та їх українськими відповідниками.....	33

ПЕРЕДМОВА

Метою викладання дисципліни “Українська мова (за професійним спрямуванням)” є: формування у студентів необхідної комунікативної спроможності у сфері професійного спілкування як в усній, так і писемній формах; удосконалення умінь і навичок практичного володіння українською мовою в різних видах мовленнєвої діяльності; опанування мовною і мовленнєвою культурою; ознайомлення зі специфікою наукового, офіційно-ділового, художнього та розмовного стилів мови.

Методичні рекомендації мають на меті оптимізувати процес виконання контрольної роботи №1 з цього курсу студентами заочної форми навчання факультету економіки та управління ЗНТУ. Структура та зміст вказівок обумовлені специфікою цієї форми навчання, що полягає в обмеженій кількості аудиторних годин.

Контрольна робота №1 містить завдання, призначені для перевірки вміння використовувати норми сучасної української літературної мови на всіх її рівнях – лексичному, орфографічному, граматичному та стилістичному. Завдання мають на меті перевірити навички добирати різні мовні засоби залежно від сфери й мети спілкування, користуватися словниками та довідковою літературою, редагувати тексти різних стилів. У методичних вказівках розміщено теоретичний матеріал з найбільш складних для опанування норм сучасної української мови, а також даються рекомендації щодо виконання кожного завдання контрольної роботи. Розділ “Додаток” містить допоміжний матеріал (таблиці з порівняльним зв’язком між російськими дієприкметниками та їх українськими відповідниками).

За структурою контрольна робота складається з 10 завдань до кожного з 10 варіантів. Якщо в академічній групі більше 10 студентів, то 1, 11, 21 за списком у журналі студент виконує 1 варіант; 2, 12, 22 – 2 варіант; 3, 13, 23 – 3 варіант і т. д. Термін виконання контрольної роботи визначається графіком навчального процесу.

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 1

Синоніми – (від грецьк. *synoputia* – однойменність) – слова, близькі за значенням, але різні за звучанням і різняться смисловими та емоційно-експресивними відтінками. Багатство синонімії дає можливість вибрати найточніше для певного контексту слово. Для уникнення тавтології слід користуватися синонімічними можливостями мови, але термін не можна замінювати словом, яке є близьким за значенням.

Терміном називається слово або сполучення слів, що означає чітко окреслене спеціальне поняття певної галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя. Розрізняють термінологію загальнонаукову і вузькоспеціальну. Терміни характеризуються літературною унормованістю й однозначністю. Неоднозначний термін вважається невдалим, його треба замінити чи дати додаткові пояснення. Терміни не мають емоційного забарвлення і не повинні мати синонімів.

Пароніми – це слова, які є схожими за звучанням та вимовою, але зовсім різні за значенням і написанням. Вони можуть бути різнокореневими і спільнокореневими. Через подібність вимови можуть виникати проблеми у сприйнятті та використанні в документах незнайомих слів, що спричиняє неправильне тлумачення тексту і взагалі недійсність ділового папера, бо слово-паронім має інше значення. Семантичні зв'язки між паронімами можуть бути різними – синонімічними, антонімічними, іноді ці слова з близьким, суміжним значенням або члени однієї тематичної групи. Наприклад, паронімами є слова: *дипломат* – *дипломант*; *талан* – *талант*; *хронікальний* – *хронічний*.

Омоніми (від гр. *homos* “однаковий” і *опута* “ім'я”) – слова, які звучать однаково, але мають різні значення.

Наприклад: *ключ* “знаряддя для замикання і відмикання замка” і “джерело”; *точити* “обробляти на токарному верстаті” і “наливати, цідити”; *топити* “палити”, “нагріваючи, робити рідким” і “силою занурюючи у воду, змушувати опускатися на дно”.

Крім власне омонімів, існують суміжні з омонімією явища, до яких відносять омоформи, омофони й омографи.

Омоформи (від гр. *homos* “однаковий” і лат. *forma* “форма”) – слова, в яких збігаються тільки окремі форми.

Так, наприклад, числівник *три* збігається з дієсловом *терти* лише в одній формі – другій особи наказового способу (*три олівці, три йому руки*). Пор. ще *мати* (іменник) і *мати* (дієслово).

Омофони (від гр. *homos* “однаковий” і ρῥῶπῆ “звук”) – слова, які вимовляються однаково, але різняться написанням.

Наприклад: *клинок* [кли^ено́к] і *кленок* [кле^нно́к]; *роман* і *Роман*; *мріяти* і *мрія ти*; *плету* і *плиту*.

Омографи (від гр. *homos* “однаковий” і *graphō* “пишу”) – слова, які пишуться однаково, а вимовляються по-різному.

Антоніми (від гр. *anti* “проти” і *θῆντα* “ім’я”) – різні за звучанням слова, які мають протилежні, але співвідносні значення.

Наприклад: *день* – *ніч*, *жар* – *холод*, *радість* – *горе*, *важкий* – *легкий*, *падати* – *підніматися*, *мало* – *багато*, *багатий* – *бідний*, *веселий* – *сумний*, *вгору* – *вниз*, *тихо* – *голосно*, *засвітити* – *згасити*.

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 2

Переклад сталих (стійких) словосполучень з однієї мови на іншу має свою специфіку, у зв’язку з чим часто-густо з’являються щодо цього значні труднощі. Складність полягає в тому, що такі сполучення переважно являють собою з’єднання слів з цілісним змістом. Наприклад: *приймає к сведению – брати до уваги; следующим способом – таким чином, у такий спосіб*.

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 3

Правопис слів іншомовного походження. Особливості їх використання при наявності українських відповідників.

До складу української лексики входять слова, запозичені з інших мов, пристосовані до орфоепічних та орфографічних норм сучасної української літературної мови. Значна кількість активної економічної термінології саме іншомовного походження. Будь-який фахівець повинен володіти термінологією своєї галузі, лексикою ділової сфери спілкування, а також правилами написання слів іншомовного походження, про що можна знайти відомості в довідковій літературі.

Для виконання другої частини завдання №3 треба пам’ятати, що іншомовні слова збагачують словник української мови, але якщо окрім іншомовного є українське, то необхідно використовувати його, а не запозичене. Сучасні умови життя сприяють появі значної кількості іншомовних слів, але більшість із них зайві для мови, бо найчастіше в ній наявні всі необхідні слова для позначення предметів, явищ, станів, які існують.

Мовець повинен дбати про відновлення, збереження та активне функціонування як загальноживаних слів, так і термінології. Таке ставлення до мови сприятиме збагаченню як самої мови, так і інтелектуального рівня її носіїв.

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 4

Закінчення родового відмінка іменників чоловічого роду другої відміни однини. Слід звернути увагу на те, що при утворенні відмінкової форми досить часто трапляються помилки. Іменники цієї групи мають закінчення -а (-я); -у (-ю). Вибір закінчення залежить від семантики

(значення) слова. Додатковими критеріями виступають наголос і морфологічна структура (*магазину (пристрій) – магазину (крамниця)*).

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 5

Для виконання завдання попередньо необхідно опрацювати такі теми: „Граматичні форми власних назв”, „Українські прізвиська, імена, по батькові”, „Складні випадки написання та відмінювання українських прізвиськ”, „Передання російських прізвиськ українською мовою”, „Правопис імен”, „Особливості творення та відмінювання форм імен по батькові”, „Кличний відмінок однини”, користуючись джерелами зі списку рекомендованої літератури.

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 6

Числівник – повнозначна частина мови, яка виражає кількість предметів та порядок їх при лічбі в граматичних формах відмінка, а іноді й роду та числа: *п'ять, четверо, четвертий*. За значенням і граматичними ознаками числівники поділяються на кількісні й порядкові.

При виконанні завдання слід звернути увагу на відмінювання числівників і узгодження їх з іменниками. Користуйтеся інформацією з джерел, поданих у списку рекомендованої літератури.

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 7

Велика літера у власних назвах.

1. З **великої літери** пишуться назви найвищих державних посад України та міжнародних посад: *Президент України, Голова Верховної Ради України, Генеральний прокурор України, Генеральний секретар ООН*.

Примітка 1. Усі інші назви посад, звань, ступенів, титулів, рангів, чинів, почесних звань пишуться з малої літери: *генеральний директор, міністр, президент АН України, академік, генерал, князь, імператор, шейх, почесний громадянин, лауреат Державної премії*.

Примітка 2. Назви посад, а також умовних власних назв у офіційних документах і згідно з вимогами дипломатичного протоколу пишуться з великої літери: *Посол України, Автор і Видавець (у договорах)*.

2. Астрономічні назви (наукові й народні), за винятком родових понять, пишуться з великої літери: *сузір'я Великого Пса, туманність Андромеди, планета Земля, Чумацький Шлях, Молочний Шлях, Велика Ведмедиця*.

3. Географічні й топографічні власні назви пишуться з великої літери (родові поняття і службові слова пишуться з малої): *Європа, Америка, Кримські гори, гора Говерла, ріка Дніпро, мис Зелений, Чорне море, Південнокримський канал, Панамський перешийок, Перська затока, Андріївський узвіз, бульвар Центральний, Південно-Західна залізниця, Житомирська автострада, майдан Незалежності, вулиця Ярославів Вал тощо*.

4. У назвах груп або союзів держав і найвищих міжнародних організацій усі слова, крім родових понять, пишуться з великої літери: *Антанта, Європейське Економічне Співтовариство, Співдружність Незалежних Держав, Всесвітня Рада Миру, Рада Безпеки*, але *Троїстий союз* (колишне об'єднання).

5. Усі слова пишуться з великої літери у назвах держав та автономних республік, у тому числі колишніх: *Україна, Сполучені Штати Америки, Російська Федерація, Республіка Білорусь, Князівство Монако, Королівство Бельгія, Республіка Болгарія, Автономна Республіка Крим, Радянський Союз*.

6. З великої літери пишеться тільки перше слово:

а) в офіційних назвах державних, партійних, громадських, профспілкових та інших установ і організацій України й інших держав, місцевих установ, а також колишніх установ: *Міністерство освіти і науки України, Запорізька обласна державна адміністрація, Запорізький національний технічний університет, Збройні сили України, Федерація незалежних профспілок України, Верховний суд США, Державна дума Росії, Центральна управа Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, Центральна рада України*.

Примітка 1. У назвах найвищих державних установ України з великої літери пишуться всі слова: *Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Конституційний Суд України, Верховний Суд України*.

Примітка 2. Назви підрозділів пишуться з малої літери: *бібліотека Академії наук України, факультет економіки та управління, кафедра загальної мовної підготовки, профком університету*;

б) у назвах партій і рухів України та інших країн світу: *Народний рух України, Ліберальна партія України, Українська республіканська партія, Лейбористська партія Великобританії, Республіканська партія США*;

в) у назвах міжнародних і закордонних професійних, громадських та інших організацій: *Всесвітній конгрес прихильників миру, Міжнародна асоціація українців, Гельсинська спілка*;

г) у назвах кінотеатрів, театрів, музеїв, парків культури та відпочинку тощо: *Книжкова палата, Державний музей імені Тараса Шевченка, Запорізький драматичний театр, Державний академічний театр опери і балету, Київський будинок мод, Львівський палац урочистих подій*.

Примітка. З великої літери може писатися скорочена назва установи, що вже згадувалась у тексті, а також на вивісках: *Будинок учителя, Середня школа № 5, Клуб філателістів, Оперний театр, Третяковська галерея*;

д) у назвах пам'яток архітектури, замків, храмів тощо: *Золоті ворота, Києво-Печерська лавра, Володимирський собор, Покровська церква*;

ж) у назвах державних свят, історичних подій, війн, революцій, народно-визвольних рухів: *Друга світова війна, Паризька комуна, Льодове*

побойце, Кривава неділя, Львівське збройне повстання 1848 р., Новий рік, День учителя, День металурга. **Але:** День Перемоги, Свято Перемоги, День Незалежності України, День Конституції України.

Примітка 1. Назви історичних подій, епох, географічних назв тощо, що стали загальними, пишуться з малої літери: *громадянська війна, хрестові походи, доба феодалізму, середні віки, трипільська культура, палеоліт, мезозойська ера.*

Примітка 2. Якщо у складеній назві початковий порядковий числівник записаний цифрою, то наступне слово пишеться з великої літери: *8 Березня, 1 Травня.*

7. З великої літери пишуться назви релігійних свят і постів: *Великдень, Різдво Христове, Великий піст, Спасівка, Івана Купала, Свят-вечір.*

8. У назвах **урядових нагород** родові поняття (медаль, орден, грамота тощо) пишуться з малої літери, а перше слово їх назви — з великої: *орден Богдана Хмельницького, орден Ярослава Мудрого, орден Почесного легіону, орден Дружби народів.*

Назва, вжита у формі називного відмінка, а також якщо починається словом *за* береться в лапки, з великої літери пишеться тільки перше слово та власне ім'я, що входить до складу цієї назви: *орден «Мати-героїня», медаль «Материнська слава», медаль «За відвагу», медаль «За визволення Києва», медаль «За бойові заслуги».*

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдання № 8

Правопис складних іменників. Складні іменники можуть утворюватись за допомогою сполучних звуків і без них.

1. Іменники, утворені за допомогою *сполучних звуків*, пишуться **разом**: *важкоатлет, пароплав, птахофабрика, звіролов, прапорносець, дощомір.*

2. Пишуться **разом** іменники, перша частина яких — числівник, записаний словом: *однolіток, двоповерхівка, тритомник, чотирикутник, п'ятикласник, сорокаріччя, століття (але: 3-томник, 50-річчя).*

3. Пишуться **разом** іменники, якщо одна з основ — дієслівного походження: *лісослав, самохід, тепловоз*; у тому числі іменники, утворені від форми наказового способу дієслова: *перекотиполе, Гуляйполе, Убийвовк, зірвіголова, горицвіт.*

4. **Разом** пишуться складноскорочені іменники, в тому числі зі скороченими першими частинами іншомовного походження *авіа-, авто-, біо-, відео-, геліо-, гео-, гідро-, екстра-, електро-, зоо-, ізо-, кіно-, макро-, мета-, метео-, мікро-, мілі-, моно-, мото-, нео-, палео-, радіо-, рентгено-, соціо-, стерео-, супер-, теле-, термо-, турбо-, фоно-, фото-* тощо: *нацбанк, міськрада, профспілка, облдержадміністрація, фоторобот, суперзірка,*

кіноповість, телецентр, метеостанція, мікроорганізм, макроекономіка, екстраклас, стереозвук.

Примітка. Перші частини складноскорочених слів *анти-*, *квазі-*, *псевдо-*, *лже-* із загальними назвами пишуться разом, а з власними — через дефіс: *антигерой, квазідемократ, псевдогерой, лжепатріот, лже-Дмитрій, псевдо-Анастасія, анти-Дюрінг.*

5. Перші частини складного слова *пів-*, *напів-*, *полу-* пишуться разом: *півострів, напівавтомат, полумисок, піввідра, піваршина, півметра.*

Примітка. Після *пів-*, *напів-* перед *я*, *ю*, *є*, *ї* ставиться апостроф: *пів'ями, пів'ідальні, пів'юрти, напів'європесць.*

З власними назвами *пів-* пишеться через дефіс: *пів-Києва, пів-Європи, пів-Одеси.*

Через дефіс пишуться іменники, утворені без *сполучного звука*, якщо вони означають:

- протилежні за змістом поняття: *купівля-продаж*;
- близькі за значенням поняття: *хліб-сіль, батько-мати*;
- назви складних одиниць виміру: *кіловат-година; пасажиро-кілометр, людино-день* (але: *трудодень*);
- з першою частиною *віце-*, *екс-*, *-міді-*, *міні-*, *максі-*, *лейб-*, *обер-*, *штабс-*: *віце-прем'єр, екс-чемпіон, міні-спідниця, лейб-медик, обер-лейтенант*;
- назви наукових та військових звань, державних посад: *генерал-майор, член-кореспондент, контр-адмірал, прем'єр-міністр*;
- перше слово вказує на певну прикмету предмета, названого другим словом (при відмінюванні перше слово незмінне): *стоп-кран, дизель-мотор, козир-дівка, чар-зілля, буй-тур, жар-птиця* (*стоп-крана, дизель-мотором*);
- субстантивовані словосполучення (переважно означають назви рослин): *люби-мене, брат-і-сестра, мати-й-мачуха.*

Правопис складних прикметників

1. **Разом** пишуться складні прикметники, утворені від:

- складних іменників, що пишуться разом: *лісостеповий, працелюбний, життєлюбний, електросиловий, нацбанківський, авіабудівний, кінопрокатний, космополітичний, стереотипний, двадцятирічний, двоповерховий, півгодинний, гуляйпільський, світловодолікувальний.*
- сполучення іменника та узгоджуваного з ним прикметника: *білолиций* (біле лице), *кароокий* (карі очі), *легкоатлетичний* (легка атлетика), *лівобережний* (лівий берег), *україномовний* (українська мова), *білосніжний* (білий сніг), *народнописений* (народна пісня).

- першим компонентом виступає прислівник: *важкодоступний, тяжкопоранений, важкохворий*; а також якщо друга частина — дієприкметник: *вищезаданий, новоутворений, свіжоспечений*.

Примітка. Якщо до першого компонента (прислівника) можна поставити питання як? якою мірою?, такі слова пишуться окремо: *абсолютно новий, всесвітньо відомий, суспільно корисний, діаметрально протилежний, науково доведений, гарно написаний, вдало спечений*;

- прикметники, що мають термінологічне значення: *старослов'янський, вузькодіаметральне (явище), двовуглекислий (газ), лінгвостилістичний, глухонімиї, сліпоглухонімиї*.

2. Через дефіс пишуться складні прикметники, утворені:

- від складних іменників, що пишуться через дефіс: *віце-прем'єрський, экс-чемпіонський, генерал-лейтенантський, 25-річний, дизель-моторний*;
- від двох чи більше незалежних прикметникових основ: *культурно-політичний, освітньо-виховний, мовно-літературний, літературно-художній, історично-краєзнавчий, науково-технічний, електронно-обчислювальний*;
- з першою частиною *військово-, воєнно-: військово-повітряний, воєнно-стратегічний* (винятки: *військовополонений, військовозобов'язаний, військовослужбовець*);
- які означають поєднання чи відтінки кольорів, смаків: *синьо-жовтий, світло-зелений, кисло-солодкий, сніжно-білий, кислоувато-гіркуватий* (але: *жовтогарячий, червоногарячий*).

Довідкова інформація та рекомендації до виконання завдань № 9,10

Для редагування речень та текстів слід володіти лексичним матеріалом, уміти користуватися перекладними словниками, знати орфографічні правила та морфологічні особливості сучасної української літературної мови, правильно добирати слова з урахуванням семантичних відтінків та стилістичних особливостей тексту.

Часто трапляються невідповідності щодо визначення роду іменників у російській та українській мовах (*кризис – криза; степ – стень*); форм числа (*сутки – доба, часи – годинник*); вибору прийменників (прийменник *по*, часто вживаний у російській мові, як правило, замінюється українськими відповідниками: *з, за, через, на* тощо).

Слово в мові має вживатися в його загальноприйнятому лексичному значенні. Відхилення від його значення може призвести до непорозуміння, а то й до неправильного тлумачення сказаного. Наприклад: *виручка – допомога; виторг – гроші, одержані від продажу чого-небудь; вірно – надійно; правильно – відповідно до правил, істинно*.

ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №1**ЗАВДАННЯ 1**

Як називаються наведені пари слів? Поясніть їх значення. Складіть із цими словами речення.

Варіант № 1

Монополія – метрополія; ефектний – ефективний; залучати – долучати.

Варіант № 2

Конвенція – конверсія; інтерв'ю – бесіда; обіговий – оборотний.

Варіант № 3

Мета – мэта; вистава – виставка; економічний – економний.

Варіант № 4

Комітет – комітент; гуманний – гуманістичний; компанія – кампанія.

Варіант № 5

Концерн – концерт; контакт – контракт; ринок – базар.

Варіант № 6

Кредіт – кредит; професіональний – професійний, громадський – громадянський.

Варіант № 7

Неліквід – неліквідність; номінал – номінація; брифінг – прес-конференція.

Варіант № 8

Нота – скарбнича – нотис; оборот – обіг; галузь – сфера.

Варіант № 9

Опціон – аукціон; підприємство – підприємництво; кредитор – позичальник.

Варіант № 10

Прибуток – прибутковість; дефіцит – профіцит; пул – пут.

ЗАВДАННЯ 2

Перекладіть подані усталені словосполучення та фрази українською мовою. Визначте мовленнєві ситуації їх уживання. З двома останніми складіть речення.

Варіант №1

Ректор принимает по служебным делам с 15:00; учимся по следующему расписанию; вы по какому вопросу; заместитель директора по общим вопросам; декан факультета; личное дело; я уже устроился на работу; почасовая оплата; внештатная должность.

Заведующий кафедрой; исполняющий обязанность.

Варіант № 2

Его подпись заверена; подготовьте ходатайство; заявление Ивана Петренко; сложи свои полномочия; мнимое соглашение; командировочное удостоверение; выписка из протокола; лишитесь прав собственности; предоставит рекомендацию.

Исполняющий волю; знающий своё дело.

Варіант № 3

Управляющий банка; кредитные инспекторы находятся на втором этаже; работу отделения банка проверяет контрольно-ревизионное управление; необходимо оформить ссуду; ссуда выдана на срок три года; погашение ссуды может быть постепенным; оформление кредита; заместитель управляющего банка; перечисление денег на текущий счёт.

По истечению срока; по праздничным дням.

Варіант № 4

Предприятие выполнило свои поставки; выполнило в чётком соответствии с договорами; отменили подряд и перешли на аренду; аренда внедряется по решению совета трудового совета-коллектива; отчисления в бюджет чётко определены; договорённость с министерством; акционерное общество; трудящиеся завода обязуются поставлять; помощь фабрике сырьём и оборудованием.

Сумма арендной платы; в значительной степени этому помогла.

Вариант № 5

Приглашаем Вас принять участие; торжественное открытие выставки; будем рады получить Ваши отзывы о выставке; в знак благодарности; приглашаем на бесплатный обед; ждём Вас в любое удобное для Вас время; рады приветствовать Вас на торжествах по случаю празднования ...; рассчитываем на ваше согласие.

Открытие персональной выставки; искренне надеемся.

Вариант № 6

Деловые связи с фирмой; данная фирма – надёжный и кредитоспособный партнёр; можем предоставить Вам такую информацию; за время сотрудничества с фирмой; не возникало оснований для неудовлетворения; к сожалению вынуждены сообщить Вам такую информацию о фирме; наш опыт работы с фирмой; предварительные договорённости.

Договорённости неоднократно нарушались; претензии учитывались только после многочисленных напоминаний.

Вариант № 7

Обратитесь в любое почтовое отделение; подписка на газеты и журналы; заказное письмо; до востребования; почтовый ящик; переписываются; почтовая открытка; принести извещение; приложение к журналу.

Решающее слово; неузнаваемый вид.

Вариант № 8

Трамвай перегружен; пенсионеры имеют льготы на проезд; следом идёт трамвай; скажите, пожалуйста, какая следующая остановка; нет ли у вас лишнего билета; сколько остановок до вокзала; это детские места.

Отвечающий за выпуск; непобедимая сила.

Вариант № 9

Остановка по требованию пассажиров; пожалуйста, разрешите пройти; до которого часа работает городской общественный транспорт; как быстрее проехать к аэропорту; далеко ли до гостиницы; как проехать к техническому университету; касса работает круглосуточно; поезд прибывает в 10 минут восьмого.

Знающий своё дело; необъяснимое ощущение.

Варіант № 10

Магазин работает с 9:00 до 18:00; в воскресенье ярмарка; сейчас обеденный перерыв; купля-продажа; идёт переучёт; там большая очередь; частный магазин; две бутылки молока; вам не подходит по размеру; пачка белой бумаги.

Нескончаемый поток посетителей; пуленепробиваемое стекло.

ЗАВДАННЯ 3

Запишіть іншомовні слова українською мовою. До двох останніх доберіть українські відповідники, складіть із ними речення.

Варіант № 1

Лицензия, симпозиум, приоритет, рантье, Сицилия, Дизель, дизель, цианистый, кинжал, киприот, Хиросима, брависсимо.

Дебітор, пролонгація.

Варіант № 2

Аккредитив, триумф, Рейкьявик, конъюнктура, либретто, брутто, миллион, Сирия, иррационализм, астероид, пюпитр, ассорти.

Депозит, реакцептація.

Варіант № 3

Ориентир, ритмика, Монтестье, Руссо, каньон, булла, коллектив, кодеин, конвейер, иммунитет, аукцион, дезориентация.

Реверс, трансфер.

Варіант № 4

Парфюмерия, калькуттский, иммиграция, компаньон, 5 тонн, инъекция, Хельсинки, приватизация, Ружье, пьедестал, шампильон, анналы.

Транш, фонд.

Варіант № 5

Эдинбург, инкассация, критерий, синдикат, дефицит, дериватив, Хельсинки, портъра, Дарданеллы, диверсификация, нотификация, синусоида.

Комісіонер, фіск.

Варіант № 6

Пессимист, доллар, масса, Пакистан, конъюнктура, рацион, булла, диспозиция, компьютер, Тициан, ассоциация, дезинформация.

Компенсація, менеджмент.

Варіант № 7

Нотариус, павильон, мотто, кардиохирургия, Сицилия, инъекция, профицит, сертификат, субсидия, цессионарий, симптоматика, Лавуазье.

Комітент, міграція.

Варіант № 8

Клиентура, субсидия, билль, павильон, иерархия, Сирия, диспропорция, инсинуация, ниццкий, цессионарий, мониторинг, иммиграция.

Дериватив, маркетинг.

Варіант № 9

Ассоциация, бульон, нетто, антибиотик, иероглиф, Цицерон, гиперинфляция, фейерверк, Женевьева, компаньон, оффшор, стабилизация.

Депорт, референт.

Варіант № 10

Ажиотаж, статистика, реестр, ремисия, Иерусалим, Мадонна, лимитировать, привилегированный, Хьюстон, Ривьера, принципал, приватизационный.

Рестант, рантьє.

ЗАВДАННЯ 4

Подані іменники чоловічого роду 2 відміни поставте в родовому та орудному відмінках однини. Дайте тлумачення двох останніх термінів.

Варіант № 1

Документ, реманент, Кавказ, Крим, Рим, засіб, прогрес, актив, потрфель продукції, прибуток, дохід, приріст, розпродаж.

Принципал, рамбурс.

Варіант № 2

Ступінь, Прут, Кривий Ріг, Кременчук, конус, опір, магістр, проект, протекціонізм, розподіл, тариф, тайм-чартер, спад виробництва.

Транзит, трансферт.

Варіант № 3

Патент, механізм, Памір, Ватикан, Париж, кредит, трест, тендер, цикл, експерт, емітент, ярмарок, роботодавець.

Мерчайдайзинг, індосамент.

Варіант № 4

Норматив, принтер, тріумвірат, брокер, інвентар, лізинг, Амстердам, Рейн, Крит, баланс, інжиніринг, надлишок, маркетинг.

Адвалор, ліцензіар.

Варіант № 5

Сертифікат, банкір, аукціон, Гамбург, Сахалін, Ніжин, апарат, логотип, бізнес, менеджер, ринок, ордер, об'єкт.

Локаут, монетаризм.

Варіант № 6

Туніс, Урал, Ніл, податок, термін, дивіденд, споживач, експорт, паритет, покупець, приріст, прогноз, розпродаж.

Овердрафт, поліс.

Варіант № 7

Факторинг, спонсор, депозит, ваучер, мінімум, Одер, Памір, Вільнянськ, Червоний Став, роздріб, Нацбанк, сервіс, суб'єкт.
Своп, кошторис.

Варіант № 8

Холдинг, Донець, Ковель, Ірак, біль, долар, рівень, транзит, тендер, форс-мажор, фірмовий знак, статут, збиток.
Франчайзер, холдинг.

Варіант № 9

Дилер, акціонер, облік, Інгулець, Мелітополь, Алжир, форфейтинг, фактор, вексель, варант, внесок, гонорар, дебет.
Гудвіл, демередж.

Варіант № 10

Кошторис, інвестор, Рейн, Страсбург, Китай, демпінг, декларант, дефлятор, депозит, товарний знак, імідж, імпортер, індекс цін.

Індосамент, кадастр.

ЗАВДАННЯ 5

Провідмініайте своє прізвище, ім'я та по батькові. Напишіть наведені прізвища українською мовою. Поставте словосполучення у формі кличного відмінка. Від поданих імен утворіть чоловічі та жіночі імена по батькові.

Варіант № 1

Мятлев, Зверев, Белич, Кобзарь, Ульяновко, Трофимов, Кривошеев, Белов, Киселёв, Андреев, Каменев, Ананьин.

Пан лікар, боєць Шевченко, Іван Петрович, Марія Андріївна, колега Петров, бабуся Галя.

Анатолій, Лука, Євген, Григорій.

Варіант № 2

Александров, Писарев, Лесков, Соловьёв, Пригожин, Лукьянец, Аракчеев, Каменев, Беликов, Одинцов, Тихомиров, Васильев.

Пан полковник, Вікторія Семенівна, Микола Васильович, колега Петренко, хлопець Василь, дідусь Макар.

Дмитро, Юрій, Ілля, Василь.

Варіант № 3

Арсеньев, Черномырдин, Пушин, Новиков, Трубецкой, Тимирязев, Сидоров, Никифоров, Ткачѳв, Железнодорожкин, Лебедев, Цветков.

Колега Петро, маршал Савченко, Борис Андрійович, Юлія Василівна, пан ректор, сестричка Олеся.

Кузьма, Микола, Андрій, Яків.

Варіант № 4

Алексеев, Артѳмов, Ильин, Крутиков, Алябьев, Копейкин, Салтыков-Щедрин, Дорошевич, Бондарев, Белкин, Зорькин, Кириллов.

Лікар Михайло, полковник Василенко, пан комісар, Андрій Петрович, Ксенія Пилипівна, матуся Марія.

Геннадій, Максим, Віталій, Лука.

Варіант № 5

Мицкевич, Григорьев, Ёлкин, Филиппов, Толмачѳв, Терѳхин, Никитин, Бельский, Пешков, Муравьѳв, Панкратьев, Лесников.

Майор Вітренко, сторож Юрій, колега бухгалтер, Семен Іванович, Ніна Василівна, братик Івась.

Валерій, Купріян, Тимофій, Хома.

Варіант № 6

Верѳвкин, Глинка, Вяльцева, Дорофеев, Золотарь, Кузнецов, Тургенев, Емельянов, Пантелеев, Астафьев, Ильин, Афанасьев.

Сотник Сніжко, товариш ветеран, лікар Петро, Оксана Степанівна, Юрій Петрович, подруга Юля.

Сергій, Сава, Василь, Микита.

Варіант № 7

Порфирьев, Матвеев, Сѳмин, Архипов, Непьющих, Ананьин, Козырев, Марьин, Крикунов, Придорожкин, Селѳдкин, Коренев.

Пан майор, колега Валентина, товариш Савченко, Зиновій Антонович, Василина Степанівна, бабуся Ярина.

Георгій, Кузьма, Павло, Микола.

Варіант № 8

Короед, Аксёнов, Репин, Фёдоров, Долгих, Юрьев, Белобров, Астафьев, Солженицин, Мельников, Ходасевич, Васнецов.

Лікар Валентина, жнець Василь, бабуся Галя, Оксана Іллівна, Петро Олександрович, добродій Іваненко.

Кузьма, Валерій, Микола, Юрій.

Варіант № 9

Мытник, Семёнов, Князев, Кожин, Кривошеев, Ульянов, Третьяк, Тихорецкий, Кирьянов, Ельцин, Белобров, Бондарев.

Пан генерал, колега Марія, швець Матвій, Ангеліна Сергіївна, Антін Захарович, поет Симоненко.

Георгій, Григорій, Ієремія, Матвій.

Варіант № 10

Дедков, Трубецкой, Горбачёв, Воинов, Чернышов, Тимофеев, Ручьёв, Горький, Желеховская, Иванишин, Калиновский, Вяземцев.

Сотник Василенко, пасажир Павло, кравчиня Юлія, матуся Ольга, Віктор Петрович, Майя Іванівна.

Корній, Василь, Сава, Веніамін.

ЗАВДАННЯ 6

Запишіть кількісні числівники словами, поєднавши їх з іменниками. Провідмінійте поданий кількісний числівник, зазначивши паралельні форми. Утворіть складні прикметники, записавши числівники словами.

Варіант № 1

3 476 (ілюстрація), на 247 (сторінка), $\frac{3}{7}$ (кілограм), півтора (місяць), з 1284 (пасажир), більше 966 (рік), 2 з половиною (метр).

976 (делегат).

3 (метр), 24 (кілограм), 132 (тиждень), 865 (гектар).

Варіант № 2

Біля 879 (гривня), з 357 (картина), на 998 (сторінка), $\frac{3}{8}$ (кілограм), 3 з половиною (метр), з 1688 (дерево), $2\frac{4}{7}$ (гектар).

862 (студент).

4 (поверх), 33 (квартира), 120 (рік), 746 (грам).

Варіант № 3

На 366 (кілометр), біля 845 (гривня), з 1762 (пасажир), $3 \frac{1}{2}$ (метр), 2 з половиною (кілограм), з 697 (друг), півтора (гектар).
876 (журналіст).
4 (квартал), 52 (рік), 243 (ярус), 678 (тиждень).

Варіант № 4

3 826 (гривня), на 458 (гектар), біля 1247 (мешканець), з 776 (відповідь), $4 \frac{1}{3}$ (метр), 2 з половиною (грам), півтора (мішок).
968 (студент).
4 (рік), 82 (квартал), 867 (метр), 187 (сторінка).

Варіант № 5

3 386 (друг), біля 847 (гривня), на 258 (сторінка), з 1674 (пасажир), 3 з половиною (центнер), $5 \frac{1}{8}$ (гектар), півтора (кілограм).
678 (учень).
3 (рік), 148 (квартира), 986 (метр), 68 (поверх).

Варіант № 6

Від 267 (рік), з 578 (книга), біля 682 (студент), з 1746 (дерево), півтора (гривня), $3 \frac{3}{7}$ (кілограм), на 955 (сторінка).
686 (викладач).
6 (тонна), 1000 (метр), 869 (квартира), 472 (ярд).

Варіант № 7

3 386 (підпис), від 567 (учасник), на 698 (гектар), з 1479 (відвідувач), 12,3 (мішок), $8 \frac{3}{8}$ (кілограм), півтора (тиждень).
867 (студент).
7 (рік), 96 (поверх), 849 (метр), 142 (ярус).

Варіант № 8

Біля 365 (книжка), з 846 (присутній), на 687 (кілометр), з 1478 (особа), 3,4 (метр), $2 \frac{4}{7}$ (кілограм), півтора (рік).
768 (відвідувач).
3 (сторінка), 98 (година), 163 (ярд), 64 (поверх).

Варіант № 9

Біля 846 (гривня), на 887 (гектар), з 1758 (учасник), у 269 (примірник), 3,4 (метр), $2 \frac{3}{5}$ (кілограм), півтора (тиждень).
776 (учень).
2 (квартира), 93 (ярус), 164 (тонна), 978 (центнер).

Варіант № 10

Від 768 (відвідувач), з 1567 (пасажир), на 897 (гектар), з 676 (студент), 2 з половиною (рік), 4 $\frac{3}{6}$ (метр), півтора (аршин).
658 (делегат).
44 (тонна), 82 (поверх), 164 (квартира), 896 (квартал).

ЗАВДАННЯ 7

Запишіть, де треба, слова з великої літери.

Варіант № 1

великий піст, книжкова палата україни, мезозойська ера, сузір'я туманна дорога, полісся, день матері, міністерство фінансів україни, громадянська війна, івана купайла, булонський ліс (парк), медаль материнська слава, день незалежності україни, поліський ліс, шевченкіана, орден слави.

Варіант № 2

приуралля, заслужений діяч мистецтв україни, дніпрові пороги, шевченків заповіт, прикарпаття, національна академія наук україни, лауреат національної премії україни, республіка куба, гельсинська спілка, різдво христове, далекий схід, партія зелених україни, вулиця верхній вал.

Варіант № 3

приуралля, київський будинок мод, єврейська автономна область, хрестові походи, народи крайньої півночі, свято перемоги, доба феодалізму, ісламська республіка пакистан, бухарське ханство, голосіївський ліс, князівство монако, острів земля гранта, народний артист україни, тунгуський метеорит, республіка білорусь.

Варіант № 4

молочний шлях, клуб письменників, золоті ворота, південне полісся, велика магелланова хмара, цивільний повітряний флот росії, метро лівобережна, федерація незалежних профспілок україни, євангеліс, музей українського мистецтва, трипільська культура, катеринославська губернія, поділля.

Варіант № 5

всесвітня рада миру, конгрес української інтелігенції, людовіг ван бетховен, ясна поляна, конституція україни, народи крайньої півночі, орден мати-героїня, матір божа, співдружність незалежних держав, біла церква, скандинавські країни, аеропорт бориспіль, запорізький автомобільний завод.

Варіант № 6

кабінет міністрів україни, день радіо, станція метро університет, республіка польща, гори карпати, вулиця добрий шлях, велика французька революція, ялтинська конференція, петриківський розпис, одеська автострада, київські парки, чернігівська область, міністерство транспорту україни, софіївський собор, торт київський.

Варіант № 7

краснодарський край, дніпровські кручі, північна буковина, хрестові походи, збройні сили україни, дід мороз, запорізький національний технічний університет, велика ведмедиця, ярослав мудрий, комета галлея, слобожанщина, прем'єр-міністр угорщини, громадянська війна, великий піст, новий рік.

Варіант № 8

лівобережна україна, посол україни, тимчасовий уряд, майдан незалежності, київська русь, федерація незалежних профспілок України, трипільська культура, андріївська церква, вулиця ярославів вал, трипільська культура, вулиця академіка королюова, бібліотека академії наук україни, прикарпаття.

Варіант № 9

центральна рада україни, сузір'я срібляста дорога, стипендія президента україни, генеральний прокурор україни, державна дума росії, орден княгині ольги, покуття, шевченківський край, симоненкові вірші, янгол-охоронець, 9 симфонія бетховена, будинок філателіста, нижній тагіл, білий налив, поліські ліси.

Варіант № 10

булонський ліс (парк), медаль материнська слава, день незалежності україни, гельсинська спілка, різдво христове, далекий схід, партія зелених україни, свято перемоги, доба феодалізму, ісламська республіка пакистан, бухарське ханство, голосіївський ліс, народи крайньої півночі, орден мати-героїня, матір божа.

ЗАВДАННЯ 8

Приберіть, де треба, ризику, записавши слова разом, через дефіс або окремо.

Варіант № 1

Мовно-стильовий, віце-президентський, народно-поетичний, поперечно-шліфувальний, супер-герой, борт-провідниця, взаємовигідний, душе-убогий, загально-європейський, конопле-прядильний, літако-виліт, складно-супірядний, прес-реліз, приват-доцент, резул-фактор, анти-герой, один-по-одному, коли-не-коли, часто-густо, казна-де, от-як.

Варіант № 2

Пів-гривні, асфальто-бетон, вантажо-потік, гама-глобулін, мас-медіа, вугле-видобуток, густо-населений, кілограм-молекула, обер-кондуктор, густо-синій, гостро-сюжетний, народно-визвольний, генерал-губернатор, лікар-еколог, мета-фізика, міні-фабрика, кіловат-година, грудо-черевний, давним-давно, десь-інколи, що-найбільше, аби-куди.

Варіант № 3

Макро-економіка, гідро-енерго-ресурси, кроле-ферма, рожево-золотий, магнітолог-астроном, артист-Петренко, вітровій-зілля, завод-велетень, хімік-учитель, Дніпро-ріка, гора-Ведмідь, хитрунка-лисиця, ягода-полуниця, спориш-трава, дівчина-киянка, жаба-скрекотушка, сам-на-сам, не-сьогодні-завтра, по-нашому, пів-року, аби-як, на-гора.

Варіант № 4

Дівич-гора, дівчина-доярка, комаха-опилювач, трава-буркун, водо-грай, гори-цвіт, суспільно-політичний, унтер-офіцер, пів-острова, прем'єр-міністр, перекоти-поле, темно-зелений, крас-знавчий, радіо-фізичний, кіловат-година, боє-здатність, дочка-красуня, військово-спортивний, фото-монтаж, кінець-кінцем, по-одному, на-швидку, без-кінця-краю, казенно-коштный.

Варіант № 5

Жук-короїд, ломи-камінь, пів-Азії, стоп-кран, електро-зварювальний, загально-людський, людино-ненависницький, макро-рельєф, мало- зрозумілий, марганцево-рудний, мас-медіа, мегават-година, молочно-білий, морально-стійкий, мікро-світ, морозо-стійкий, гірничо-рудний, крохмале-патоковий, де-факто, чим-скоріш, стрім-голов, рано-вранці.

Варіант № 6

М'яко-шерстий, різьбо-нарізний, соціально-активний, віце-прем'єр-міністр, хімічно-зв'язаний, послідовно-миро-любний, гіркувато-солоний, кисло-молочний, людино-день, псевдо-науковий, високо-організований, інформаційно-довідковий, мало-інформативний, архітектурно-планувальний, водо-розчинний, тверезо-мислячий, хімічно-стійкий, за-панібрата, на-зло, давним-давно, позимовому.

Варіант № 7

Човно-прокатний, чорно-плідний, ясно-каштановий, санітарно-гігієнічний, мало-кваліфікований, само-хід, лейб-медик, різно-якісний, шлако-блок, фінансово-економічний, чорно-білий, шести-поверховий, газо-мір, віце-консул, нафто-переробний, офіційно-діловий, сухо-путний, борт-механік, багато-річний, жар-птиця, нижче-зазначений, на-жаль, по-латині.

Варіант № 8

Обер-лейтенант, вело-мото-спорт, пів-фінал, науково-технічний, морозо-тривкий, конопле-прядильний, літако-виліт, складно-супідрядний, прес-реліз, приват-доцент, народно-визвольний, генерал-губернатор, лікар-еколог, мета-фізика, міні-фабрика, по-латині, спокон-віку, поза-горік, на-зло, Гуляй-Поле, супер-книга, анти-демократ, ягода-малина.

Варіант № 9

хитрунка-лисиця, ягода-полуниця, спориш-трава, дівчина-киянка, жаба-скрекотушка, сам-на-сам, кіловат-година, боє-здатність, дочка-красуня, військово-спортивний, фото-монтаж, псевдо-науковий, високо-організований, інформаційно-довідковий, по-перше, за-звичай,

в-цілому, пів-яблука, перекооти-поле, військово-полонений, кисло-молочний.

Варіант № 10

Чорно-білий, шести-поверховий, газо-мір, віце-консул, нафто-переробний, офіційно-діловий, соціально-активний, віце-прем'єр-міністр, хімічно-зв'язаний, приват-доцент, резус-фактор, анти-герой, один-по-одному, коли-не-коли, магнітолог-астроном, артист-Петренко, вітровий-зілля, на-жаль, десь-не-десь, ані-де, сам-на-сам, пів-їдальні, супер-герой.

ЗАВДАННЯ 9

Відредагуйте речення, запишіть їх правильно.

Варіант № 1

Учасники наради особливо зазначають безперестанні спроби виробничників відвернути увагу громадськості від екологічних проблем.

По слідуючому питанню виступить голова комісії.

Варіант № 2

Керівництво нашого підприємства рахує, що ваша фірма невчасно розраховується за предоставлені послуги.

Їх методи знаходили добру підтримку покупців.

Варіант № 3

Тут грубо порушують основні договірні обов'язки, чим наносять велику шкоду спільній справі.

Оцінка діяльності по нормативно чистій продукції висока.

Варіант № 4

Щоб зміцнювати можливість лінії, достроково справитися з її пуском, потрібно прикласти зусиль.

Однак усі ці аргументи не були прийняті до уваги.

Варіант № 5

Велика і відповідальна роль відводиться місцевим радам, які покликаються суворо стежити за неухильним виконанням законів.

Для цього потрібна буде необхідність швидкого перевезення вантажів.

Варіант № 6

Усунення недоліків, які мають місце в організації взаємодії усіх служб, покладається на Івана Сидоровича Петренко.

Прийнято міри по схоронності техніки.

Варіант № 7

Увага, яка наділяється цій справі з боку громадянських організацій, ще не достатня.

Це можливо в'яснити у відділі по міжнародним зв'язкам.

Варіант № 8

Результат непродуманості перспектив виробництва з боку управління не забарився.

По цьому запитанню слід звертатися в деканат.

Варіант № 9

Близько три відсотка опитаних молодих людей недооцінюють роботу по підвищенню власної культури.

Щоб попередити помилки, треба в'яснити причину їх появи.

Варіант № 10

Відповідне місце в посібнику відводиться аналізу процесу переходу до нових, ринкових відношень.

У засіданні приймали участь представники вищестоящих організацій.

ЗАВДАННЯ 10

Відредагуйте текст, запишіть його правильно. Визначте стиль поданого уривка.

Варіант № 1

Гніздо-твірний та інші термини. Кожному явищу (поняттю) відповідає певна група (гніздо) слів-термінів, які відображають різні його аспекти. На чолі такого гнізда стоїть гніздо утворююче

(головне) слово. Воно визначає суть явищу і водночас характеризує ціле гніздо загалом, не розрізняючи окремі нюанси поняття. Головний термін надає назву якій-небудь галузі науки та учбовому предметові, гаслові в енциклопедії й в довідниковій літературі та словниках, побудованих по абетково-гніздовому принципу, а спеціалізовані допоміжні терміни гнізда, що конкретизують поняття, утворюються з тогож кореню.

Варіант № 2

В сусідних вікнах вже погасло світло, ніч приступила блище. Анна те ж загасила. Розсунула фіранки на вікні, упустила ніч до хати і лягла спати. Зіжулила очі, але сон не йшов. Подивилася на квадратік вікна. На тлі зоряного неба видно було дзюбятий вершок груши та округлу копицю сіна.

Її думки вилізли крізь вікно на грушу, підіймались вижче і литіли далеко-далеко, у небесьні світи, де миригтіли бліденьки зори. Одна із них кліпнула Анні і упала за копицю сіну.

Отак і моя зоря десь капне, — подумала жінка. — Тай шкоди виликої не буде.

Варіант № 3

Даремно мабуть застирігає нас Ганна Черінь, що вона зазнала пів-століття творчих мук «без рідного ґрунта під ногами». Виявляється, можна творити чудеса, якщо є цей ґрунт в слові, в високий поезії. Іноді аж невіреться, що таку поезію змогла народити людина, яка десяти-літтями справді була відірванна од рідної землі, од Відчизни. Вся книжка аж світеться любовью. До України, до життя, до коханного. Інтимна лірика у цьому барвистому вінку виграє найкражчими, найдобрішими квітами.

Варіант № 4

Микита рідний брат!

Минуло вже більш як півтори роки, а я до тебе не написав ні пів-словечка. Вибачай, голуб сизий, так трапилось. Скажу щирю правду: не те, що б ніколи було або що, а так собі, ні се ні те, ще раз вибачай; я так собі думав: щож, що я напишу письмо, хіба їм буде

легче? Твого лиха не возьму на себе, а свого тобі не оддам. Так що ж з тих писем? Папір збавлять та й годі. Воно, бач, і так і не так, а все таки лучше, коли получиш, прочитаєш хоч одно слово рідне. Сердце ніби засміється, коли знаєш, що там діється. Так отаке то, мій голуб, скучно мені стало, що я не знаю, що у вас робиться. Та й ти-таки не без того, що б не згадав свого брату Тараса.

Варіант № 5

Державний стандарт України вказує таку схему утворення гнізда термінів, пов'язаних з процесовими поняттями. Головним терміном, що визначає об'єкт (явище, стан, наслідок дії), мавби бути іменник бессуфіксний (напр., *поворот*), або із закінченнями **-ія** (*ізоляція*), або з суфіксом **-ованн(я)** (*угруповання*). Що до інших слів гнізду у стандарті читаємо таке: пов'язанню з головним терміном «дію позначають, як правило, відієслівними іменниками з суфіксом **-нн(я)**, утвореними від дієслів не доконаного виду (*ізолювання, повернення, устатковування*), а подію — відієслівними іменниками з суфіксом **-нн(я)**, утвореними від дієслів доконаного виду (*заізолювання, повернення, устаткування*)».

Варіант № 6

Аспектологія сучасного українського терміно-знавства передбачує поєднання широкого спектра напрямків дослідження термінів. У україно-знавстві досліджують різні проблеми, пов'язанні із історичними та теоретичними питаннями термінології, її унормуванням, терміно-творенням, терміно-уживанням, системністю конкретно-галузевих термінологій, термінологічною лексикографією то що.

Так же заінтересованність лінгвістів визивають лексико-семантичні процеси, зокрема відбиття взаємодії лексичних шарів мови. Сучасні дослідження передбачають аналіз мовного матеріала у контексті соціокультурного поступу етноса, функціональних можливостей мови для виявлення тенденцій її розвитку.

Варіант № 7

— Сідай, баба і слухай. Йду від нашого Василя. А сонце так пече, що з мене капає. Ледве педалями кручу. Де холодок, то шей постою. Знаєш, там за поворотом на стовбі є бузькове гніздо. Чогось я подивився у той бік. А старі бузки стоять обоє на гнізді. Крила розпростерли і стоять. Подивився я і поїхав. Проїхав з пів-кілометру і вернувся, а вони стоять. Став і я. Довго відпочівав, а вони навідь не поворухнулися. Поїхав до дому, але від мосту знову вернувся: чи политіли десь на болото? Ні, стоять. Ще раз подивився і поїхав геть. Думаю собі, скільки людей кидають своїх нимовлят на смітники, в ставки, а ці птахи на сорокоградусній спеці крилами захищають малих. Самі голодні, мокре пір'я аж злиплося від зпеки, а вони стоять, як пам'ятник бадьківству. І будуть так стояти, аж поки сонце не скотиться до обрія.

Варіант № 8

Любий син, кожен повинен слідувати і за своїм тілом, і за душою. Коли я був у твоєму віці, то регулярно влаштовував собі сповіть, що я зробив за місяць доброго, що злого. Я картав себе за не добре і виробив здатність дбати про душу. Чиста душа — то залог людського здоров'я. Завжди пріємно було згадувати все, що зробив доброго, бо тільки воно водить нас в коло інших людей, робить їх братами, а не просто сусідами. Дбай про своїх друзів: вони повинні бути добрі. А добрі друзі допомагають ставати кращим.

Варіант № 9

1. Предмет договору

1. 1. Автор надає Видавництву ексклюзивне право на видання та розповсюдження українською мовою свого рукопису Українська мова, на далі — твір, на термін два роки з моменту передачі твору Видавництву.

1. 2. Підписаний Автором твір передається в електронному виді разом із одним роздрукованим примірником.

1. 3. Передання твору Автором Видавництву підтвержується актом прийому передачі, який підписується Сторонами і є не від'ємною частиною цього договору.

Варіант № 10

Талан Галини Христан загально український, а коли точніше — загально людський, бо вона володіє зором, який виділяє в людині на самперед признаки души, найголовніши моральні якості. Загальна біда нашої сучасної новелистики — синтиментальне багато-слівя, фальшиві сюжети, надуманні, далекі від правди, поетизми, романтичний сирпанок. Цього нема у Галини Христан. Вона бачить правду і не боїться її. Кожну біду вітчуває, як власне горе, але не просе співчутя, бо своєю не поступливою й гордою вдачою ділиться з своїми героями. Є щось Стефаниківське в способі малювання світа, яким обдарованна Галина Христан.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антисуржик /За заг. ред. О. Сербенської. – Львів, 1994.
2. Бондарчук К.С. Українська мова: Навчальний посібник для слухачів підготовчих курсів та вступників до ВНЗ. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 384с. (Гриф МОН України).
3. Бондарчук К.С. Українська мова: Довідник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 208с. (Гриф МОН України).
4. Бондарчук К.С. «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (методичні вказівки для студентів економічних спеціальностей). – Запоріжжя: ЗНТУ, 2011.
5. Бондарчук К.С. Короткий російсько-український словник фінансової термінологіки для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. (Бухгалтерський облік та аудит. Маркетинг. Фінанси та банківська справа). – Запоріжжя: ЗНТУ, 2010. – 42 с.
6. Бондарчук К.С. Короткий тлумачний фінансовий словник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2010. – 90 с. Головащук С.І. Українське літературне слововживання /Словник-довідник/. – К., 1995.
7. Гринчишин Д.Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови. – К., 1986.
8. Коломієць М.П., Регушевський Є.С. Словник фразеологічних синонімів. – К., 1988.
9. Культура української мови. Довідник /за ред. В.М. Русанівського. – К., 1999.
10. Новий російсько-український словник-довідник. Близько 65 тис. слів С.Я. Єрмоленко, В.І. Єрмоленко, К.В. Ленець, І.О. Пустовійт. – К., 1996.
11. Орфографічний словник української мови. – К., 1994.
12. Сучасна українська літературна мова /За ред. М.Н. Плющ. – К., 1994.
14. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. — К., 1997.
15. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посіб. — К.:Алерта, 2009.

Додаток А

Порівняльний зв'язок між російськими дієприкметниками та їх українськими відповідниками.

У рос. мові	Дія	Поняття	В укр. мові
Дієприкметник -щий	Перехідна	Активна дійова здатність	Прикметник -льний, -івний, -чий
		Стан перебування в активній дії	Дієслівна форма: Який (що) + дієслово
		Активний учасник дії (суб'єкт дії)	Іменник: -ач, -ник, -ар, -ій, -ець
	Неперехідна	Неперехідна дійова здатність	Прикметник: -кий, -ливий, -учий, -авий, -ивий
		Стан перебування у неперехідній дії	Дієслівна форма: Який (що) + дієслово
		Виконавець неперехідної дії	Іменник: -ливець, -ак, -ун

У рос. мові	Дія	Поняття	В укр. мові
Дієприкметник- <i>щийся</i>	Перехідна	Пасивна дійова здатність	Прикметник -ний, -овний, -енний, -анний (від дієслова з префіксом)
		Стан перебування в пасивній дії	Дієприкметник: -ений, -аний, -утий, -итий, -ований, -овуваний
		Пасивний учасник дії (суб'єкт дії)	Іменник: -анець, -анка, -енець, -нь
	Неперехідна	Неперехідна дійова здатність	Прикметник: -кий, -ливий, - учий, -авий, -ивий
		Стан перебування у неперехідній дії	Дієслівна форма: <i>Який (що) +</i> дієслово
		Виконавець неперехідної дії	Іменник: -ливець, -ак, -ун

У рос. мові	Дія	Поняття	В укр. мові
Дієприкметник- <i>мый</i>	Перехідна Дія	Пасивна дійова здатність	Прикметник -ний, -овний, -енний, -анний (від дієслова з префіксом)
		Стан перебування в пасивній дії	Дієприкметник: -ений, -аний, -утий, -итий, -ований, -овуваний
		Пасивний учасник дії	Іменник: -анець, -анка, -енець, -нь